

STORTINGET

Innst. 317 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Dokument 8:71 S (2024–2025)

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Olaug Vervik Bollestad, Dag-Inge Ulstein og Kjell Ingolf Ropstad om å ta i bruk Rushåndhevingsutvalgets anbefaling

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om en ny bestemmelse i straffeloven § 232 a om 'mindre narkotikaovertridelser', som regulerer bruk, erverv og innehav av mindre mengder narkotika til egen bruk, i samsvar med Rushåndhevingsutvalgets forslag. Denne bestemmelsen skal erstatte dagens regulering i legemiddeloven § 31 andre ledd og delvis straffeloven § 231.
2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å lovfeste at kroppslig undersøkelse i form av spyttprøve kan benyttes ved mistanke om overtrudelse av en ny § 232 a i straffeloven, og at dette reguleres i en ny bestemmelse i straffeprosessloven § 157 b etter Rushåndhevingsutvalgets vurderinger.
3. Stortinget ber regjeringen sikre at politiet kan benytte metoden 'tegn og symptomer' som grunnlag for mistanke ved vurdering av bruk av narkotika, og ber regjeringen fremme forslag slik at dette kan reguleres i en ny § 157 b i straffeprosessloven.
4. Stortinget ber regjeringen fastsette i forskrift terskelverdier for hva som skal anses som en 'mindre mengde' narkotika til egen bruk basert på Rushånd-

hevingsutvalgets forslag, med verdier som er lavere enn dagens praksis for heroin og kokain.

5. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring i straffeprosessloven § 170 a annet punktum, i tråd med Rushåndhevingsutvalgets anbefalinger, slik at lovteksten uttrykkelig nevner 'sakens art, inngrepets art, hensynet til rettshåndhevelse, hensynet til den inngrepet rettes mot, og forholdene ellers' som relevante momenter i forholdsmessighetsvurderingen ved bruk av tvangsmidler.
6. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om å fastsette i lov at vurderingen av rusmiddelavhengighet skal utgjøre en rettslig standard og bero på en skjønnsmessig helhetsvurdering. Denne vurderingen skal baseres på relevante momenter, herunder eventuell medisinsk diagnose, rushistorikk, bruksmønster, kontroll over rusmiddelbruken, funksjonsevne, tidligere reaksjoner for rusrelaterte forhold og generell livssituasjon.
7. Stortinget ber regjeringen innføre en ordning der politiet og påtalemyndigheten kan henvise personer til rådgivende enhet for russaker utenfor straffesak eller ved henleggelse av straffesak.
8. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring av straffeloven § 37 første ledd bokstav k, slik at påtalemyndigheten gis hjemmel til å øke antall møter ved rådgivende enhet fra ett til inntil tre møter, som normalt bør gjennomføres i løpet av seks uker, men senest innen tre måneder. Enhetene skal ha fullmakt til å gi fritak fra ytterligere møter dersom disse etter en faglig vurdering ikke anses nødvendige.
9. Stortinget ber regjeringen sikre at brudd på møteplikten ved rådgivende enhet for russaker normalt

skal føre til at straffeforfølgning gjenopptas etter straffeprosessloven § 74.

10. Stortinget ber regjeringen sikre at påtaleunntatelse med vilkår om oppmøte ved rådgivende enhet for russaker som hovedregel skal være reaksjonen for personer under 18 år i saker som gjelder bruk og innehav av narkotika til egen bruk, med mindre særlige forhold tilsier noe annet.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Komiteens behandling

Komiteen har forelagt forslaget for statsråd Astri Aas-Hansen, som har uttalt seg i brev av 19. februar 2025. Brevet følger vedlagt denne innstillingen.

Sakens dokumenter er tilgjengelige på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Ragnhild Male Hartviksen, Odd Harald Hovland og Marte Eide Klovning, fra Høyre, Ingunn Foss og Guro Angell Gimse, fra Senterpartiet, Toralf Heimdal og Else Marie Rødby, fra Fremskrittspar-

tiet, Tor André Johnsen og lederen Helge André Njåstad, fra Sosialistisk Venstreparti, Torgeir Knag Fylkesnes, og fra Venstre, Ingvild Wettrhus Thorsvik, viser til representantforslaget fra representanter fra Kristelig Folkeparti om å ta i bruk Rushåndhevingsutvalgets anbefalinger.

Komiteen viser også til Prop. 112 L (2024–2025) Endringer i straffeloven og legemiddeloven mv. (befatning med mindre mengder narkotika til egen bruk). Proposisjonen omhandler de fleste av de problemstillinger som representantforslaget tar opp.

Komiteen viser derfor til sin behandling av proposisjonen jf. Innst. 518 L (2024–2025).

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:71 S (2024–2025) – Representantfor-
slag fra stortingsrepresentantene Olaug Vervik Bollestad, Dag-Inge Ulstein og Kjell Ingolf Ropstad om å ta i bruk Rushåndhevingsutvalgets anbefaling – vedtas ikke.

Oslo, i justiskomiteen, den 3. juni 2025

Helge André Njåstad

leder og ordfører

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget - Justiskomiteen
Stortinget
0026 OSLO

Deres ref.

Vår ref.
25/930 - SBT

Dato
19.02.2025

Dokument 8:71 S (2024-2025) - Representantforslag om å ta i bruk rushåndhevingsutvalgets anbefalinger – Uttalelse

Jeg viser til oversendelse 6. februar 2025 av et representantforslag fra Olaug Vervik Bollestad, Dag-Inge Ulstein og Kjell Ingolf Ropstad om å ta i bruk Rushåndhevingsutvalgets anbefaling (Dokument 8:71 S (2024–2025)).

Rushåndhevingsutvalget leverte sin utredning NOU 2024: 12 *Håndheving av mindre narkotikaovertrедelser* til departementet 18. juni 2024. Utredningen ble deretter sendt på offentlig høring 24. juni 2024, med frist for å inngei høringssvar 24. september 2024. Regjeringen har ikke utsatt å følge opp utredningen, slik forslagsstillerne gir uttrykk for. Departementet har tvert imot jobbet aktivt med oppfølgingen av utredningen etter høringen, herunder å kvalitetssikre vurderingene som er gjort, og analysere det store antallet høringssvar som er kommet inn.

Regjeringen varslet i Meld. St. 5 (2024–2025) *Trygghet, fellesskap og verdighet* at Rushåndhevingsutvalgets utredning vil bli fulgt opp gjennom en egen lovproposisjon som del II av regjeringens helhetlige forebyggings- og behandlingsreform. Det fremgår av meldingen at regjeringen vil foreslå endringer som skal sikre at befatning med narkotika til egen bruk både rettslig og i realiteten er straffbart og kan håndheves effektivt av myndighetene, samtidig som personer som er avhengig av rusmidler, normalt skal møtes med hjelp og behandling i stedet for straffereaksjoner. Det ble samtidig varslet at denne lovproposisjonen vil bli fremmet før påske i 2025. Dette ligger fast. Proposisjonen er også varslet Stortinget i regjeringens liste over planlagte saker for vårsesjonen 2025.

Jeg er derfor glad for at forslagsstillerne viser interesse for det pågående arbeidet i departementet, samtidig vil jeg fraråde justiskomiteen å komme med en innstilling i tråd

med representantforslaget, særlig fordi forslaget går langt i å legge detaljerte føringer for hvordan de ulike lovforslagene skal utformes. Som tilfellet er i de aller fleste lovarbeider, har høringen og det etterfølgende arbeidet i departementet vist at det finnes rom for forbedringer i utvalgets forslag – både lovtekniske og innholdsmessige – som bedre balanserer de ulike hensynene som skal ivaretas. Jeg kan forsikre om at Rushåndhevingsutvalgets forslag vil bli behandlet grundig i den forestående lovproposisjonen, og at regjeringen vil legge fram et lovforslag som er i tråd med intensjonene regjeringen varslet i stortingsmeldingen. Justiskomiteen vil da ha et grundig og gjennomarbeidet grunnlag for den videre behandlingen av de aktuelle forslagene.

Med hilsen

Astri Aas-Hansen

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur